

związanych z niewywiązywaniem się przez stowarzyszenia strzeleckie z obowiązków wynikających z art. 27 ust. 5 uobia bowiem informacje, do których przekazywania zobowiązuje wskazany przepis mają dla organu znikomą wartość z punktu widzenia realizacji zadań wynikających z ustawy o broni i amunicji. Jak wynika z zapisu art. 10 ust. 1 i ust. 3 pkt 3 uobia, pozwolenie na broń do celów sportowych może uzyskać osoba, która oprócz udokumentowania swojego członkostwa w stowarzyszeniu o charakterze strzeleckim, wykaże się posiadaniem kwalifikacji sportowych (patent strzelecki) oraz ważnej licencji właściwego polskiego związku sportowego (PZSS). Wskazane powyżej wymogi formalne winni spełniać w sposób ciągły wszyscy posiadacze pozwoleń do celów sportowych. Zważywszy na fakt, że wielu posiadaczy takich pozwoleń przynależy do więcej niż jednego stowarzyszenia o charakterze strzeleckim, informacja o przynależności posiadacza broni do konkretnego stowarzyszenia (bądź też o wykluczeniu go z tego stowarzyszenia), jest niewystarczająca do ustalenia sytuacji prawnej tej osoby. Z tego też względu, WPA corocznie pozyskuje wykaz członków PZSS posiadających aktualne licencje zawodnicze. Informacja o legitymowaniu się przez posiadacza pozwolenia na broń sportową aktualną licencją zawodniczą, w przeciwieństwie do informacji uzyskanych na zasadzie art. 27 ust. 5 uobia, jest wystarczająca do ustalenia sytuacji prawnej takiej osoby. Licencja PZSS potwierdza bowiem przynależność osoby, której ją wydano, do stowarzyszenia o charakterze strzeleckim i posiadanie przez nią kwalifikacji sportowych. Porównanie uzyskanego wykazu osób legitymujących się ważną licencją PZSS z prowadzonym w tut. Wydziale wykazem posiadaczy pozwoleń na broń sportową, daje możliwość podjęcia czynności wyjaśniających w stosunku do właściwych osób. Niecelowe z punktu widzenia ekonomiki działań Policji wydaje się zatem gromadzenie wykazów uzyskiwanych z poszczególnych stowarzyszeń strzeleckich i ich szczegółowa analiza celem uzyskania rezultatu możliwego do osiągnięcia we wskazany wyżej, realizowany dotychczas sposób. Mając na uwadze prezentowane stanowisko organu kontrolnego na sposób realizacji zadań przez Policję w kontekście ich zgodności z ustawą o broni i amunicji, wystąpiono do stowarzyszeń strzeleckich woj. wielkopolskiego (pismo z dnia 30 lipca br.) o realizację obowiązków wynikających z art. 27 ust. 5 tejże ustawy.”

(dowód: akta kontroli str. 1169-1170)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonej nieprawidłowości, działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym obszarze.

→ 6. Przeprowadzanie kontroli warunków przechowywania broni przez podmioty i osoby fizyczne.

Opis stanu faktycznego

W badanym okresie funkcjonariusze Komendy przeprowadzali ogółem 80 kontroli służb i straży, stowarzyszeń oraz przedsiębiorców posiadających broń (w tym specjalistycznych uzbrojonych formacji ochronnych - SUFO). W 2014 r. kontrolami objęto 45 spośród 90 przedsiębiorców (50%), natomiast w 2015 r. kontroli poddano siedem spośród 56 służb i straży (13%), dwa spośród 53 stowarzyszeń (4%) oraz 26 z 88 przedsiębiorców (30%). W latach 2014-2015 (I półrocze) funkcjonariusze Komendy dokonali odbioru 284 magazynów i pomieszczeń do przechowywania broni. Kontrole służb, straży oraz stowarzyszeń i przedsiębiorców nie wykazały nieprawidłowości dotyczących warunków przechowywania broni, natomiast stwierdzone uchybienia formalne odnosiły się do sposobu prowadzenia obowiązkowej dokumentacji.

(dowód: akta kontroli str.325-326, 1170)

Ustalone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie, stwierdzono następującą nieprawidłowość:

W latach 2014–2015 (I półrocze) Komendant Wojewódzki nie kontrolował warunków przechowywania broni przez osoby fizyczne posiadające pozwolenie na broń w trybie określonym w art. 27 ust. 1 uobia.

Naczelnika WPA wyjaśnił, że w stosunku do osób posiadających pozwolenie na broń wydane w oparciu o art. 10 uobia, czynności sprawdzenia posiadania broni oraz sposobu jej przechowywania dokonuje policjant (dzielnicowy) z jednostki organizacyjnej Policji właściwej dla miejsca przechowywania broni, tożsamego najczęściej z miejscem stałego pobytu posiadacza pozwolenia. Sprawdzenie warunków posiadania broni polega na wezwaniu posiadacza broni do okazania sposobu przechowywania broni i amunicji. Czynności te są dokumentowane w „protokole okazania broni i sposobu jej przechowywania” – jeśli czynność miała miejsce w ramach prowadzonego postępowania administracyjnego. Natomiast w ramach czynności sprawdzających (gdy postępowanie się nie toczy) posiadacz broni zostaje poproszony przez organ Policji o sporządzenie oświadczenia nt. warunków i sposobu przechowywania broni i amunicji”. W 2014 r. miało miejsce 1.787 „okazań broni” oraz sposobu jej przechowywania, natomiast w 2015 r. zrealizowano 748 tego rodzaju działań. Nieprawidłowości stwierdzone w trakcie ww. „okazań” dotyczyły: braku kasety lub szafy metalowej wykorzystywanych do przechowywania broni i braku atestu ich zamków, nieprzymocowanie tych przedmiotów do podłoża oraz przechowywanie broni poza przeznaczonymi do tego obiektami.

Według wyjaśnień naczelnika WPA, w przypadku stwierdzenia w trakcie „okazań” nieprawidłowości dotyczących braku ww. wyposażenia do przechowywania broni oraz jej przechowywania poza wymienionymi przedmiotami, posiadaczowi prewencyjnie odbierano broń, a następnie wszczynano postępowanie w sprawie cofnięcia pozwolenia na broń oraz w sprawie o wykroczenie (jednostka przeprowadzająca „okazanie”).

(dowód: akta kontroli str. 325-326)

→ Odnośnie przyczyny prowadzenia czynności sprawdzających w zakresie warunków i sposobu przechowywania broni i amunicji podejmowanych przez Policję (KWP oraz komendy miejskie i powiatowe) w stosunku do osób fizycznych posiadających pozwolenie na broń, bez imiennego upoważnienia do kontroli, wydanego przez Komendanta Wojewódzkiego, naczelnik WPA podał, co następuje:

„Realizacja czynności sprawdzających w zakresie warunków i sposobu przechowywania broni w stosunku do 15.683 osób legitymujących się prawem do posiadania broni (stan na dzień 30 czerwca 2015 r.) wymaga zaangażowania takiej liczby funkcjonariuszy, którą nie dysponuje Wielkopolski Komendant Wojewódzki Policji. Jak wynika bowiem z brzmienia art. 268a kpa komendant wojewódzki, jako organ właściwy do dokonywania kontroli sposobu przechowywania broni nie może w trybie tego przepisu upoważniać funkcjonariuszy podległych mu jednostek (innych niż KWP) do dokonywania kontroli warunków przechowywania broni przez osoby fizyczne. Przepis ten zezwala bowiem na upoważnienie pracowników kierowanej jednostki organizacyjnej do załatwiania spraw w imieniu organu w ustalonym zakresie. Oznacza to, że komendant wojewódzki Policji może upoważnić w tym trybie wyłącznie pracowników i funkcjonariuszy komendy wojewódzkiej Policji (w praktyce funkcjonariuszy WPA). Z uwagi na powyższe zrezygnowano w przeszłości z przeprowadzania kontroli w zakresie warunków i sposobu przechowywania broni i amunicji w trybie art. 27 ust. 1 uobia. (...). Do chwili obecnej, zgodnie z zaleceniami Biura Prewencji Komendy Głównej Policji z 2009 r., czynności sprawdzające w zakresie warunków i sposobu przechowywania broni dokonywane w ramach postępowań administracyjnych realizowane są w ten sposób, że organ prowadzący postępowanie (komendant wojewódzki Policji) zwraca

się w trybie art. 52 kpa⁵⁷ do właściwego terenowego organu (komendanta powiatowego, miejskiego, komisariatu Policji) o wezwanie osoby do okazania sposobu przechowywania broni w związku z toczącym się postępowaniem. W tych przypadkach czynności sprawdzające dokumentuje się (zgodnie z art. 67 kpa) w „protokołach z okazania broni i warunków jej przechowywania” sporządzanych przez policjanta realizującego czynności. W pozostałych przypadkach, kiedy w stosunku do osób legitymujących się prawem do posiadania broni nie prowadzi się postępowań administracyjnych a podejmowane są w stosunku do nich czynności sprawdzające określone jako „opiniowanie” powyższe czynności dokumentowane są w „oświadczeniach”, które w obecności policjanta sporządzają osobiście osoby posiadające broń. Pomimo że powyższe „oświadczenia” mają charakter dobrowolny (policjant wykonujący czynności zwraca się z ustną prośbą do posiadacza broni o okazanie broni i warunków jej przechowywania oraz o sporządzenie dokumentu o nazwie „oświadczenie”), to praktyka i doświadczenie w stosowaniu tego rozwiązania wskazują, że spełnia ono potrzeby organu w zakresie ustalenia warunków i sposobu przechowywania broni i amunicji przez osoby fizyczne. Efektem powyższych rozwiązań jest zaangażowanie w przedmiotowym zakresie ok. 830 dzielnicowych z jednostek organizacyjnych Policji właściwych dla miejsca przechowywania broni, których Wielkopolski Komendant Wojewódzki Policji nie może upoważnić do kontroli w zakresie wynikającym z art. 27 uobia. W szczególności, że celem jest okresowe sprawdzenie warunków i sposobu przechowywania broni u wszystkich posiadaczy pozwoleń na broń.”

(dowód: akta kontroli str. 1167, 1170-1171)

→ NIK wskazuje, że kontrola, o której mowa w art. 27 ust. 1 uobia może być realizowana jedynie na podstawie upoważnienia wydanego przez komendanta wojewódzkiego Policji. Wszelkie inne formy realizacji tego zadania nie wypełniają w istocie dyspozycji tego przepisu.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonej nieprawidłowości, działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym obszarze.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁵⁸, wnosi o:

- 1) zapewnienie prowadzenia szkolenia strzeleckiego policjantów garnizonu wielkopolskiego wyłącznie na strzelnicach spełniających warunki bezpiecznego ich użytkowania i odpowiadających standardom użytkowemu przyjętym dla nich przez Komendę,
- 2) wprowadzenie do umów zawartych z zarządcami pozapolicyjnych strzelnic wykorzystywanych do szkolenia strzeleckiego funkcjonariuszy, zapisów ułatwiających egzekwowanie przez Policję wywiązywania się przez wynajmujących z obowiązków zapewnienia właściwego stanu tych obiektów,
- 3) zapewnienie prowadzenia postępowań atestacyjnych strzelnicy KMP w Koninie z uwzględnieniem sprawdzenia przez uprawnioną osobę stanu wybranych elementów strzelnicy oraz podjęcie działań w celu umożliwienia eksploatacji znajdującego się w tym obiekcie pomieszczenia do czyszczenia broni,
- 4) wyegzekwowanie od naczelników wydziałów Komendy, obowiązku prowadzenia ksiąg nadzoru nad bronią palną,

⁵⁷ Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks Postępowania Administracyjnego (Dz. U. z 2013 r., poz. 267 ze zm.).

⁵⁸ Dz. U. z 2015 r., poz. 1096.